

Прафесар
Энцо Эрыке Аньолеці.

Дырэктар італьянскага часопіса «Ль Понтэ», намеснік мэра горада Фларэнцыі.

Палёт Гагарына пераказнальна паказаў, што зямны шар у наш час стаў вельмі малым, каб можна было думаць аб вайне. Будучас з'яўляецца агульным для ўсяго чалавецтва.

Уплыў палёту чалавека ў космас на адносіны паміж народамі і нават паміж блокамі можа аказацца станоўчым, калі супрацьлеглыя бакі зразумеюць, што суперніцтва паміж дзяржавамі ў сілу неабходнасці павінна ўступіць месца мірнаму супрацоўніцтву, абмену навуковай і тэхнічнай інфармацыяй, заключэнню дзелавых кантактаў. Я не думаю, што вайна непазбежна. Але мір не можа быць трывалым без супрацоўніцтва ў вырашэнні вялікіх праблем, асабліва тых, якія стаяць перад слабаразвітымі краінамі.

Я лічу, што касмічныя палёты, калі яны будуць працягвацца, прывядуць да тэхнічнага супрацоўніцтва паміж рознымі краінамі, і гэта з'явіцца галоўным фактарам міру.

Савецкі Саюз паказаў, што за невялікі перыяд часу народ, які актыўна развівае сваю навуку і адукацыю, можа дагнаць і пераўзыйсці ўсіх у сваіх дасягненнях.

НЯУХІЛЬНА растуць поспехі савецкай навукі і тэхнікі — самай перадавой навукі ў свеце — усё больш умацоўваюць становішча краіны сацыялістычнага лагера, павялічваюць згуртаванасць гэтага лагера і прыцягальную сілу Савецкага Саюза, да якога імкнуцца ў гэтыя дні намеры ўсіх прагрэсіўных людзей.

Увянчайшы шматлікія і ўсё ўзрастаючыя поспехі СССР ва ўсіх галінах дзейнасці, выхад першага чалавека ў космас бяспрэчна даказваюць выключна высокі ўзровень, якога дасягнулі дзяржавы навукі, інжынерны, тэхнікі і рабочыя Савецкага Саюза.

Мы яшчэ раз ад усяго сэрца вініце іх з высокай узнагародай!

Прафесар **К. ДЗІНКУЛЕСКУ**,
Член-карэспандэнт Акадэміі
наук Румынскай Народнай
Рэспублікі.

ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ НАВУКІ

Там, дзе былі руіны

Перад вайной Мінск ужо быў прыгожым горадам з шматпавярховымі добраўпарадкаванымі жылымі дамамі.

У чэрвені 1941 г. Мінск у ліку першых гарадоў Савецкага Саюза прыняў на сябе вераломны браніраваны ўдар фашысцкай Германіі. Тры гады над горадам вісела цёмная ноч фашысцкай няволі, панаваў разбой і свавольства нямецкіх акупантаў. Гітлераўцы ператварылі горад у лагер смерці, у сучэльныя руіны. Але Мінск не пакарыўся.

Разам з усёй краінай ён стаў байцом за свабоду і незалежнасць сваёй сацыялістычнай Радзімы.

З ліпеня 1944 года Мінск зноў стаў свабодным.

Прайшло нямнога часу, і на месцы руін выраўналіся новыя Мінск. Ён намнога пашырыў свае межы, стаў яшчэ прыгажэйшым.

Звычайна знаёмства з горадам пачынаецца з прываказальнай плошчы. І ўжо тут мы адчуваем па патоку легкавых і грузавых аўтамашын, трамваяў,

аўтобусаў і тралейбусаў пульс вялікага горада.

Перад намі ўзвышаюцца два высокія дамы з востраканечнымі вежамі ў 11 паверхаў, якія ўтвараюць своеасаблівую трыумфальную арку — гэта «вароты» ў горад.

Адна за другой цягнуцца новыя вуліцы. Праспект імя Сталіна — галоўная магістраль сталіцы Беларусі. Зараз ён нагадвае сабой паркавую алею. Яго перасякаюць многія добраўпарадкаваныя вуліцы, плошчы горада — Цэнтральная, Ул. І. Леніна, Пармагі.

Цэнтральны праспект Мінска адлюстроўвае важнейшыя гістарычныя падзеі нашай эпохі. На плошчы Леніна адноўлены ў пасляваенныя гады помнік заснавальніку Савецкай дзяржавы Ул. І. Леніна, У старадаўнім скверы ля Цэнтральнай плошчы, закладзеным яшчэ ў 1836 годзе, стаіць помнік народнаму лаэту Янку Купалу.

У цэнтры горада ўзвышаецца манументальны будынак з калонамі — гэта Палац культуры прафсаюзаў. У яго прасторных і светлых залах і пакоях праводзяць свой адпачынак працоўныя горада. Тут працуюць дзесяткі самадзейных студый: кіно, выяўленчага, харэаграфічнага мастацтва; ёсць сімфанічны ар-

кестр і аркестр народных інструментаў, музычны і танцавальны ансамблі, народны тэатр, розныя гурткі мастацкай самадзейнасці, спартыўныя секцыі.

Спускаячыся да ракі Свіслач па праспекту, мы бачым арчны чыгуны мост. З гэтага моста адкрываецца цудоўны від на тэатр оперы і балету, які ўзвышаецца ў акружэнні зялёных насаджэнняў новага сквера.

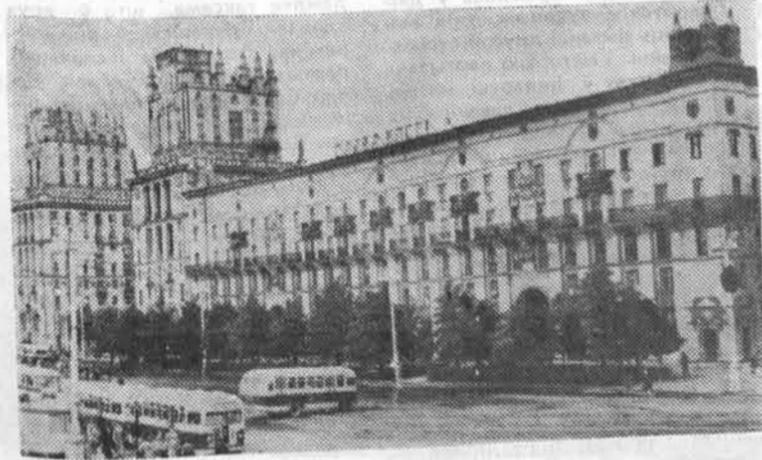
Камароўка... Хто з мінчан не ведае гэтай гарадской слабады? Тут зусім нядаўна былі старыя тухлявыя домікі, якія засталіся ў спадчыну ад мінулага. Вось што пісаў карэспандэнт буржуазнай газеты аб дарэвалюцыйнай Камароўцы:

«Праз Камароўку кожны дзень праезджае да сотні вазаў. Артылерыйскія павозкі вышэй за колы вязуць у гразі, ноччу няма ніводнага ліхтара на ўсю Камароўку».

Зараз карціна зусім іншая. На гэтым месцы створана адна з прыгажэйшых плошчаў Мінска, якая названа імем народнага паэта Беларусі Якуба Коласа.

Ад плошчы Якуба Коласа да выхаду магістралі на Маскоўскую шашу раскінуліся новыя жылыя і грамадскія будынкі, прамысловыя прадпрыемствы,

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Прываказальная плошча ў Мінску.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 51 (536)

Ліпень 1961 г.

Год выдання 7-ы

НАТХНЯЮЧАЯ ПЕРАМОГА

Зарубежныя водгукі на дасягненні СССР

Я ВЕЛЬМІ РАД

РУСКІЯ ІДУЦЬ НАПЕРАД

Джон Колінз

Канонік сабора Св. Паўла ў Лондане, старшыня
выканкома «Руху за ядзернае раззбраенне»

Я вельмі рад, што пан Хрушчоў атрымаў ўзнагароду. Змяняла, што кіраўнік Савецкага ўрада не толькі пастаянна працягвае асабістую цікавасць да работ вучоных і тэхнікаў Савецкага Саюза, але і аказвае ім усялякую дапамогу, заахвочвае іх даследчую дзейнасць. Савецкая навука дасягнула значных вынікаў. Яркае сведчанне гэтага — даследаванне космасу.

важанне космасу чалавекам, у чым рускім належыць першыства. Мы не павінны шукаць у космасе выратавання. Як вядома, у развіцці навукі тоіцца вялікая небяспека, калі яе дасягненні не дапамагаюць у далейшым развіццю нашых духоўных і звычайных каштоўнасці. А без гэтага любы дасягненні навукі ператвараюцца ў пыл і попел.

Я ўпэўнены, што пан Хрушчоў і рускі народ ведаюць аб гэтым. Доказам таму служыць іх імкненне да міру і шчасця ўсіх народаў.

Нас вучаць, што рускія не могуць цягнуцца з намі, таму што ў іх сістэме адсутнічае стымул асабістага прыбытку. Але ў той час, як нам у галаву ўбіваюць гэтую зручную формулу, мы бачым, што рускія робяць каласальныя поспехі.

За 40 год іх краіна прайшла ўвесь шлях ад феадалізму да развітай індустрыялізацыі...

Расія ядна становіцца вядучай краінай у самай сенсацыйнай галіне навукі. У той час, як рускія рухаюцца наперад, наша краіна перажывае заняпад.

Газета «Капітал таймс», г. Мэдзісон, ЗША. Красавік 1961 г.

ВЯЛІКАЯ ЦІКАВАСЦЬ

Французская фірма «Шан дзю мон» выпусціла пласцінку, прысвечаную першаму палёту чалавека ў космас. На маляўніча аформленым пакеце пласцінкі вялікі партрэт савецкага героя-касманаўта Юрыя Гагарына. На пласцінцы адлюстраваны розныя этапы палёту касмічнага карабля «Усход», запісана трыумфальная сустрэча Гагарына ў Маскве, а таксама выступленне М. С. Хрушчоў на Краснай плошчы. Новая пласцінка карыстаецца вялікім попытам.

ГРАМАДЗЯНІН СССР

Маёр Гагарын — грамадзянін Савецкага Саюза. Гэта ў значнай ступені тлумачыць яго подзвіг. Ён увасабляе жывую праекцыю ў космас планавай эканомікі, якая за 40 год ператварыла яго Радзіму.

Савецкі Саюз штогод выпускае больш навуковых работнікаў, чым усе астатнія краіны свету разам узятая. Дзякуючы планавай эканоміцы, Савецкі Саюз можа кінуць на ажыццяўленне аднаго праекта свае велізарныя рэсурсы.

Газета «ТРЫБЮН», Англія.
Красавік, 1961 г.

НА ЗДЫМКАХ: (зверху ўніз):
1) Танк, які першым увайшоў у Мінск 3 ліпеня 1944 года.
2) Новыя дамы на вуліцы Энгельса.
3) Куток Мінска, які вырас з руін і папярлішчаў.
Фота К. Янубовіча.

Падзеі, факты, навіны...

◆ Добры падарунак ад будаўнікоў атрымалі працоўныя горада Лунінец. Адкрыт шырокаэкранны кінатэатр «Кастрычнік» на 350 месц. У гэтым годзе такія кінатэатры намечана здаць у эксплуатацыю таксама ў Камянец, Іванаве, Маларыце.

◆ Два фотатэлеграфныя апараты зманціраваны ў Гродне. З іх дапамогай можна будзе перадаваць у Мінск і прымаць адтуль розныя фотаадбіткі, чарцяжы, малюнкі і тэлеграмы.

◆ Новы дом культуры ўступіў у строй у гарадскім пасёлку Шацілкі. У ім прасторная глядзельная зала, бібліятэка, пакой для заняткаў гурткаў мастацкай самадзейнасці.

КОРАТКА

Новую кінаапаратуру атрымалі нядаўна калгасныя клубы вёсак Касарычы, Кілічы Капыльскага раёна. Цяпер у вёсках ёсць звыш п'ятнаццаці стацыянарных кінаўстаноўкаў.

Шэсць летніх лагераў для буйнай рагатай жывёлы створана ў калгасе імя Суворова Пінскага раёна. Два з іх размешчаны ў пойме ракі Піна.

Споруцца работа ў даярні калгаса «1 мая» Драгічынскага раёна Зінаіды Дзюн. У мінулым месяцы надой на карову дасягнуў амаль 400 кілаграмаў. Даярка заваявала першыства ў спародніцтве. Зараз ад 12 замочаваных за ёю кароў яна атрымлівае каля 200 кілаграмаў малака ў дзень.

РУБЯЖЫ СЯМІГОДКІ

Вырасціць збожжавых культур па 14—15 цэнтнераў з гектара, кукурузы на сілас — па 350—400 цэнтнераў, давесці валавы збор бульбы да 12 мільёнаў тон. Атрымаць малака па 340 цэнтнераў, мяса (у забойнай вазе) — па 46 цэнтнераў на сто гектараў зямельных угоддзяў.

РАСЦЕ КУЛЬТУРА ВЁСКИ

Непазнавальна змяніліся вёскі калгаса «Светлы шлях» Пінскага раёна. Асабліва прыгожыяны цяпер. Вёскі патанаюць у зеляніне садоў і дэкарацыйных раслін, вуліцы забудаваны новымі дамамі.

За апошнія два гады 140 сем'яў хлебарабаў справілі навасельце. Наш калгас поўнасьцю электрафікаваны і радыёфікаваны, а многія калгаснікі маюць радыёпрыёмнікі і радыёлы.

Некалькі дзсяткаў пчоласем'яў налічвае пчолапасека сельгасарцелі «Савецкая Беларусь» Клецкага раёна. У гэтым годзе ў калгасе мяркуюць атрымаць звыш тоны мёду. За крылатымі працаўнікамі ў арцелі наладжаны добры догляд. На здымку: пчалар калгаса Іван Мінавіч Старавойтаў за ўстаноўкай штучных вашчын у пчалінай домікі.

На тэрыторыі калгаса ёсць бальніца, дзве школы — сярэдняя і васьмігадовая, пабудавана лаяна гарадскога тыпу.

Працаўнікі нашых палёў, ужываючы механізацыю і перадавую аграэхніку, дабіліся рэзкага павелічэння вытворчасці зерня, малака, малака і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў.

Пасля напружанага працоўнага дня калгаснікі збіраюцца ў клубы, у бібліятэках, якія ёсць у кожнай вёсцы. У вёсцы Навасельцы пабудаваны клуб на 400 месцаў. Тут на новай сцэне нядаўна выступала Беларуска-акадэмічная капэла пад кіраўніцтвам Р. Шырмы. Хлебарабы горача віталі артыстаў.

Наша моладзь не толькі ўмее добра працаваць, але і адпачываць. Пры калгасным клубе створаны харавы калектыў з 60 чалавек, якім кіруе жыхар вёскі Ставок Пётр Балюк.

Сельскія артысты развучваюць зараз новыя песні, частушкі на тэмы калгаснага жыцця, часта выступаюць на сцэнах нашых брыгадных клубаў.

Калектыў мастацкай самадзейнасці рыхтуецца выступіць на абласной сцэне ў горадзе Брэсце з цікавай і змястоўнай канцэртнай праграмай.

А. БЯСКРОУНЫ.

Вёска Навасельцы Пінскага раёна.

Добры лён расце ў калгасе «Чырвоны Кастрычнік» Церахоўскага раёна Гомельскай вобласці. Зараз вядзецца праполка яго. На здымку: перадавое звяно Марыі Ракавай (злева) на праполцы ільну.

Багатае падземі жыццё Марка Герасімавіча Піскуна. У гады панавання былой Польшчы ён удзельнічаў у рэвалюцыйным руху. У гады Вялікай Айчыннай вайны Марк Герасімавіч прымаў удзел у геральнай абароне Брэсцкай крэпасці, змагаўся з нямецкімі захопнікамі ў адным з партызанскіх атрадаў, якія дзейнічалі на Брэсце. Зараз М. Г. Піскун працуе старшынёй сельгасарцелі імя Суворова Пінскага раёна. За свае багатыя і працоўныя справы ён удастоены шасці ўрадавых узнагарод. На здымку: М. Г. Піскун (злева) і брыгадзір 2-й паліводчай брыгады Н. Н. Барэсцень аглядаюць жыта.

НАША ІНТЭЛІГЕНЦЫЯ

Цёмнымі і адсталымі былі вёскі, размешчаныя на тэрыторыі Паршэвіцкага сельсавета. 20 год таму назад тут вельмі цяжка было знайсці пісьменнага чалавека. Зараз у розных кутках нашай краіны вучыцца, працуюць медыцынскімі работнікамі, афіцэрамі Савецкай Арміі. У далёкім Казахстане працуе акушэрка Яўгенія Глінская, у Гродна — тэхнік электрасувязі Аляксей Сергіюк, у родным калгасе «Запаветы Леніна» працуе аграномам Станіслаў Сергіюк, які ўзначальвае другую комплексную брыгаду, на поўначы служыць афіцэр Сцяпан Галахоўскі.

Шэсць настаўнікаў, дзсяць медыкаў, звыш дзсяці спецыялістаў сельскай гаспадаркі і многа іншых прадстаўнікоў інтэлігенцыі даў краіне наш калгас.

Ф. Глінскі.

ПАЧУЦЦІ І ДУМКІ САВЕЦКІХ ЛЮДЗЕЙ

Шчаслівая, што жыву ў краіне Саветаў

Толькі на карце можна акінуць вокам нашу неабсяжную краіну, якая раскінулася на адной шоста частцы зямнога шара. Цудоўная гэта краіна, і людзі ў ёй цудоўныя! Кожны дзень дыводзіцца бачыць ззяючыя твары шчаслівых, жыццязрадных людзей.

Мяне мог напаткаць незайздросны лёс. Але гэтага не здарылася, бо я жыву ў краіне, дзе ўлада належыць самім працоўным, у краіне, якая будзе светлае будучае — камунізм.

Яшчэ дзіцем я засталася без родных. Яны загінулі ў час другой сусветнай вайны. Аб іх я нічога не ведаю. Добра памятаю, як клапатліва і ўважліва, нібы маладое дрэўца, гадавалі мяне ў Рэчыцкім дашкольным, а потым у рагачоўскім спецыяльным дзіцячым дамах. Праведзены там дні ніколі не знікнуць з памяці. Я зайседы была чыста і цёпла апранута, добра накормлена. Мне не трэба было думаць аб зайтрашнім дні. У школе мяне акружылі клопатамі настаўнікі, якія не шкадавалі ні сіл, ні часу, каб зрабіць з мяне чалавек, карыснага нашай Радзіме.

У дзіцячым доме я прабыла амаль 17 год, пакуль не атрымала сярэдняю адукацыю. Потым наступіла ў Магілёўскае медыцынскае вучылішча. Новы калектыў прыняў мяне таксама добра. Для нас былі прадастаўлены бясплатная жылля плошча, прасторныя вучэбныя кабінеты.

Не магу я забыць і тых дзён, калі была на VI Сусветным фестывалі моладзі і студэнтаў у Маскве. Успамінаюцца многія з маіх ровеснікаў з Канады, Афрыкі, Індыі, Англіі і іншых краін.

У калгасе «Парыжская камуна» Глыбоцкага раёна пасейна ў бягучым годзе 130 гектараў ільну. З кожнага з іх ільнаводы абавязаліся атрымаць па 6 цэнтнераў ільносемя і столькі ж валокна. Зараз у сельгасарцелі праводзіцца апрацоўка пасеваў. На здымку: хімічная праполка ільну ў калгасе «Парыжская камуна».

Дар славацкага выдавецтва

Інстытут гісторыі Акадэміі навук БССР дзіямі атрымаў пашылку з Браціславы. Выдавецтва «Асвета» прыслала ў дар беларускім вучоным, якія вывучаюць пытанні другой сусветнай вайны і гісторыю партызанскага руху ў Беларусі, новую працу гісторыкаў Славакіі. Яна прысвечана барацьбе супраць фашызму і называецца «Слаўны перыяд славацкай гісторыі». У манаграфіі вялікае месца аведзена знаходжанню славакаў у радах беларускіх партызан у перыяд барацьбы супраць гітлераўскіх захопнікаў.

Выдавецтва «Асвета» паведамляе таксама, што ў друку здадзены рукапісы зборніка ўспамінаў беларускіх і славацкіх партызан аб іх сумеснай барацьбе супраць нямецка-фашысцкіх акупантаў на тэрыторыі Беларусі. Гэтая кніга выпушчаецца чэхаславацкімі вучонымі сумесна з Інстытутам гісторыі Акадэміі навук Беларускай ССР і выйдзе ў Браціславе і Мінску.

ДЭТАЛІ З БОРЫСТАЙ СТАЛІ

На Мінскім трактарным заводзе асвоена вытворчасць раду адказных дэталей машын з борыстай сталі, якая замяніць дарагую хроманікелевую сталь. Як паказалі выпрабаванні, дэталі з больш дзяшовай сталі цалкам адпавядаюць патрабаванням гарантаванага тэрміну работы трактара.

ГЭТА МАГЧЫМА ТОЛЬКІ У НАС

Не радаснае было ў мяне дзяцінства. Мы, тры маленькія сястры, рана засталіся без бацькі. Яго забілі кулак ў 1921 годзе. Мне ў той час было 5 год. Усіх нас уладкавалі ў дзіцячы дом. Знаходзячыся ў ім, я скончыла 7 класаў і паступіла на работу. Працавала ў сталовай, прадаўцом магазіна, у дзіцячых яслях.

Муж мой, Іван Пепяляеў, загінуў пры абароне Сталінграда ў жніўні 1942 года. Засталася я з трыма малалетнімі сынамі. Старэйшаму Вялікіну было 10 год, а маладзейшаму Валодзію — 5. Хутка нарадзіўся чацвёрты сын Аляксандр.

Цяжкую пару перажывала наша краіна. Але мне, як і многім сем'ям загінуўшых воінаў, даламага дзяржава. Я атрымала аднаразовай дапамогі 25 тысяч рублёў, і штомесяц атрымлівала пенсію на дзяцей. Да таго ж, і сама ўвесь час працавала, змагаючыся і выхаваць сваіх дзяцей.

Старэйшы Вялікін скончыў Маскоўскі літаратурны інстытут імя Горькага. Пасля, працуючы ўжо, ён завочна закончыў другі інстытут — педагогічны.

Сярэднія сыны Яўгеній і Уладзімір пасля сканчэння 10 класаў таксама працягвалі вучобу. Яўгеній скончыў вучылішча сувязі, а зараз вучыцца ў Акадэміі сувязі імя Будзённага ў Ленінградзе. Уладзімір скончыў Рыжскае марэходнае вучылішча. Ён набыў спецыяльнасць штурмана дальняга плавання гандлёвага флоту.

Атрымаў сярэдняю адукацыю і малодшы сын Аляксандр. У школе ён набыў спецыяльнасць матарыста і зараз працуе на кінаперасоўцы. Працуючы, ён рыхтуецца да паступлення ў юрыдычны інстытут.

Усё гэта магчыма толькі ў нашай краіне, краіне, якая будзе камунізм. Дзе, у якой капіталістычнай краіне, ёсць такая магчымасць выйсці на шырокую дарогу жыцця дзецям, якія не маюць бацькі?

Вера ПЕПЯЛЯЕВА.

г. п. Обаль, Віцебская вобласць.

Пасля доўгай разлукі

Пасля доўгіх гадоў разлукі з усім родным і блізкім, я зноў пабачыла свой любы, бязмежна дарагі сэрцу горад.

Вось я зноў іду па родных мінскіх вуліцах, такіх знаёмых ад самых ранніх дзіцячых год, да болю знаёмых і любых. Яны сталі цяпер цудоўна-новымі і прыгожымі.

Зараз Мінск — сапраўдная велічная сталіца...

На вуліцах такі рух, што кружыцца галава... А можа гэта ад шчасця, што я зноў бачу свой родны горад?

Я ўсхвалявана так, што мне цяжка вымавіць слова...

А ў сэрцы самі сабою складаюцца радкі:

Нямала пройдзена сцяжын
цярністых
На дальняй непрыветнай
чужыне,
Ды у вірах жыцця і ў
ставах багністых
Пашчасціла не патануць
мне,
Я зноў з табою, Мінск,
цудоўны, незарушаны,
Няўжо не сон гэта, што
бачу цябе зноў?!
Які прыгожы ты!.. Знаёмы
і... нязнаны!
Як выказаць к табе маю
любоў?!..

Але радасць мяшаецца са смуткам.

Не, мінулае нельга забыць. Ні сваё ўласнае, ні мінулае Мінска.

Згадваецца іншы Мінск, зруйнаваны фашыскай навалай, сумны, пакрыты чорнымі касцямі руін, засыпаны попельам ваенных пажарышчаў. На вуліцах, нагадваючых могількі, нібы сумныя цені, брылі рэдкія згорбленыя постаці людзей, схуднелых, кепска апранутых, з панурымі, зямлістага колеру тварамі, з глыбока запалымі спалоханымі вачыма... А вакол панавала мёртвая насцярожаная цішыня.

Ніколі не забыць Мінска часоў нямецкай акупацыі. Ніколі не забыць тых жахлівых малюнкаў зруйнавання, спустошання, голаду і здзекаў.

А яшчэ нямецкія захопнікі ды іх беларускія падпывалы мелі нахабства называць сябе «вызвольнікамі». Ад чаго вызвалілі яны? Ад добрага жыцця, сытных харчоў, прыгожых будынкаў?..

Я заўсёды ненавідзела вайну і яе падпальшчыкаў, хоць быў час, што і я звярнула з правільнай сцежкі і працавала ў рэдакцыі так званай «Беларускай газеты». Галодныя стогны хворай маці, ды яшчэ ілжывыя словы аб Беларусі тых, хто працаваў у гэтай газеце, завя-

лі мяне на гэты хібны шлях. А маці мая ўсё адно памёрла галоднаю...

Працуючы ў «Беларускай газеце», не раз даводзілася мне чуць размовы пра тое, што Мінск ужо ніколі не адродзіцца, не стане такім, як быў, не адбудзецца...

Але жыццё паказала іншае. Ледзь толькі адгрымелі апошнія гарматныя выстралы, ледзь толькі замерла рэха астатніх выбухаў фашысцкіх бомбаў — пачалася шпаркая адбудова Мінска. З маланкавай хуткасцю залечваліся, загойваліся жахлівыя раны вайны. І непраўдападобна хутка Мінск адрадіўся. Ён паўстаў з руінаў яшчэ лепшым, чым быў — велічным, магутным і казачна-прыгожым гігантам.

Там, дзе сярод жахліва раззрушаных, закопчаных ваенным дымам пашчэў пакалечаных бомбамі будынкаў стаяў абшарпаны дом, у якім размяшчалася рэдакцыя «Беларускай газеты», цяпер высяцца прыгожыя дамы і шчасліва ззяючымі вокнамі глядзяць на вясёлыя, тонучыя ў зеляніне вуліцы. Вакол — прыгожыя вуліцы, магазіны, падобныя да палацаў, кінатэатры.

Вуліцы запаўняе рознагалосы шум, вясёлы гоман і смех.

Са званам бягуць трамвай, з мяккім шоргатам коцяцца тралейбусы, аўтобусы, імкліва праносяцца па асфальту таксі.

А колькі ў Мінску новых заводаў — аўтамабільны, трактарны, гадзіннікавы...

Прыгадваецца мне і яшчэ адзін малюнак — малюнак старога дарэвалюцыйнага Мінска, Мінска майго ранняга дзяцінства, старога губернскага горада былой Расійскай імперыі, па вуліцах якога, панурый коні цягнулі дапатопную конку... Такім быў Мінск у першыя гады пасля Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі. Заняпалым і бедным. Але расла я, і на маіх вачах рос і багацеў Мінск. Колькі радасці было нам, школьнікам, калі знікла абшарпаная конка і па родных вуліцах пабег трамвай!

Як грыбы пасля дажджу, вырасталі новыя будынкы...

...і вось я зноў іду вуліцамі роднага Мінска...

Колькі ўражанняў, колькі хвалюючых сустрэч!

Вось вуліца і дом, дзе жыла я раней. Тут, на гэтым падвор'і, бегалі тады маленькія басаногія дзяўчаткі, на якіх я так любіла глядзець. Усе яны цяпер выраслі, як кажуць у народзе, выйшлі ў людзі, сталі

будаўнікамі новага прыгожага жыцця.

Перабіраючы ў памяці вобразы мінулага, я быццам перагортаю старонкі альбома са старымі фатаграфіямі.

Вось гэтая маленькая, хударлявая дзяўчынка з касічкамі, з разумнымі шэрымі вачыма, скрытная і шустрая (такой захавалася ў маёй памяці Валя Кабынец, дачка нашага суседа, рабочага), цяпер скончыла медінститут і працуе ўрачом. А тая круглатварая, ружова-шчокая, з бялявымі, як лён, валасамі, дачка былой маёй суседкі-прыбіральшчыцы, проста беларускай жанчыны, з твару якой, нягледзячы на гора і клопаты, бо яна адна, без мужа, выхоўвала дзяцей, ніколі не сходзіла добрая ўсмешка, — тая дзяўчынка зараз вядомы дыктар, і ва ўсіх кутках Беларусі людзі часта чуюць яе голас, бачаць па тэлевізару яе твар.

Растуць новыя людзі, віруе, прыгажэе жыццё, разбудуваюцца гарады...

Вольга ЗУБКО (ТАПОЛЯ).

На Мінскім моры.

Там, дзе былі руіны

(Пачатак на 1-й стар.)

вучэбны корпус Інстытута фізкультуры. Звяртае на сябе ўвагу будынак палітэхнічнага інстытута, пабудаваны ў пасляваенны час. Сотні прадстаўнікоў таленавітай беларускай моладзі набываюць у яго прасторных лабараторыях і аўдыторыях пад кіраўніцтвам вопытных прафесараў і выкладчыкаў тэхнічныя веда, каб затым ужыць іх на практыцы.

Насупраць Інстытута — клінічны гарадок. Гэта адна з буйнейшых медыцынскіх устаноў горада.

На невялікай адлегласці ад яго размешчана стройная каланада Акадэміі навук БССР. Тут распрацоўваюцца навуковыя праблемы па філасофіі, праву, мове, літаратуры, фізіцы, матэматыцы, розных галінах навукі і тэхнікі. Пад кіраўніцтвам Акадэміі напружанай творчай працай заняты дзесяткі навукадакладчыкаў Інстытутаў і вопытных станцый. Побач з Акадэміяй — яе Батанічны сад, плошча якога 106 гектараў. Тут сабраны многія віды рэдкіх раслін зямнога шара. Да Батанічнага саду прымыкае парк культуры і адпачынку, размешчаны ў сасновым лесе. У ім — гарадок для юных мінчан, дзіцячая чыгунка, якая абслугоўваецца самімі дзецьмі — юнымі кандуктарамі, машыністамі, вагонаважатамі, стрэлачнікамі.

Культура і мастацтва былі самай адсталай галінай жыцця дарэвалюцыйнай Беларусі. Поп-жандар, прыстаў былі амаль адзінымі прадстаўнікамі «інтэлігенцыі», асабліва на вёсцы. Да 1917 года тут не было ні дамоў культуры, ні клубаў, ні іншых культурна-асветных устаноў. Недаступнымі для народа былі мастацтва, жывапіс, музыка.

Зараз у горадзе працуюць 5 тэатраў, дзесяткі кінатэатраў. Палацаў культуры і клубаў з тэатральнымі і кінаканцэртнымі заламі.

Любімым месцам адпачынку мінчан стала Мінскае мора.

«Мора» на Свіслачы — гэта слова настолькі новае, што нават непрывычна і для мінчан. Яно створана іх гарачымі працавітымі рукамі ў 15 кіламетрах ад Мінска ў вярхоўі ракі Свіслач. Акружана яно прыгожымі хвойнымі лясамі. Летам, вясной, ранняй восенню сюды прыязджаюць правесці выхадны дзень тысячы мінчан.

Наш расказ быў бы няпоўным, калі б мы хоць троху не пазнаёмлілі вас з будучым Мінскам. Якім будзе Мінск, скажам, у 1965 годзе?

За сем год вялікія змены адбудуцца ў сталіцы Беларусі. Справа не толькі ў тым, што горад стане прыгажэйшым. Будзе пабудавана 3.228 тысяч квадратных метраў жылой плошчы. Толькі ў мінулым годзе выраслі сотні шматпавярховых жылых дамоў, на якія было выдаткавана каля 300 мільёнаў рублёў. Будуць пабудаваны 44 агульнаадукацыйныя школы, 5 школ рабочай моладзі, 17 школ-інтэрнатаў, 401 дзіцячы сад, 71 дзіцячы яслі, 19 кінатэатраў, у тым ліку двухзальны панарамны кінатэатр. Горад атрымае новую канцэртную залу на 1.500 месц, спецыяльныя шляхправоды і жалезабетонныя масты.

Хутка праляцяць сем гадоў. У 1965 годзе будзе цяжка пазнаць Мінск. Ён зноў памалодзеі і папрыгажэе. Такі характар нашага часу — не старэюць душой савецкія людзі, маладзёў і старажытныя гарады.

Л. СМІЛАВІЦКІ.

Уладзімір САСЮРА.

Б Е Л А Р У С І

Ідзеш ты крокам маладым, няспынным
У камунізма сонечны прасцяг.
Сыны твае з сынамі Украіны
Па-ленінску пракладваюць свой шлях.

У палях машыны дзень і ноч грукочуць...
Любуюся табою зноў і зноў.
Люблю азёр задумлівыя вочы
Сярод зялёных, гаманіх бароў.

Як серп і молат сплечены над намі,
Так нашы рукі сплечены заўжды.
І з новымі сваімі гарадамі
Ты ўсюды садзіш новыя сады.

Ты ўся, як казка, ты — у жыцці
шчаслівым.

Красуюцца лугі, палі твае.
Над вёскамі, мястэчкамі, над нівай,
Камуны сонца яснае ўстае.

І гэта сонца вечна не пагасне,
І сонцам тым я песню акрылю.

Працаўнікоў тваіх люблю калгасных
І песняроў тваіх люблю, люблю.

О, Беларусь! Хай нашых дзён патокі
У адзін паток зліваюць хуткі бег.
Сястры сваёй, сардэчнай, сінявокай
Ад сэрца песню я прынёс табе.

З табою разам думы, мары нашы,
Варожых хмар няма над галавой.
Каб радасць піць з адной сягоння чашы,
Мы шмат, сястра, перажылі з табой.

І сёння песня над табою чутна,
І ты цвіцеш, нібы шумлівы май.
Тваіх сыноў любоўю ты магутна,
Як нашаю любоўю — родны край.

Спяваць аб тым, што нас навек з'яднала,
Старым Дняпром табе клянуся я,
Прымі ж прывет, што ў песні сэрца

склала

Табе, старонка, Беларусь мая!

Пераклад з украінскай мовы.

Памятныя сустрэчы

Адбыліся шматлікія сустрэчы рабочых мінскіх прадпрыемстваў з ветэранамі вайны. На заводзе аўтаматычных ліній з успамінамі аб гераічных подзвігах народных месціцаў — беларускіх партызан выступілі былы начальнік штаба партызанскага руху Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны Пётр Захаравіч Калінін і камандзір партызанскага злучэння Маршэўскай вобласці Савалій Герасімавіч Сідарэнка.

У гасцях у рабочых фабрыкі Імя Тэльмана пабывалі

Герой Савецкага Саюза Е. Г. Вайнруб і актыўная ўдзельніца Мінскага партыйнага падполля В. Ф. Мацішоўка. Будаўнікі трэста № 1 сустрэліся з Героем Савецкага Саюза І. К. Захаравым і ўдзельнікам гераічнай абароны Брэсцкай крэпасці М. І. Пятліцкім.

Сустрэчы былі арганізаваны калектывам музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў сувязі з 20-годдзем з дня пачатку Вялікай Айчыннай вайны.

НА ЗДЫМКАХ: Мінск. 1. Жылыя дамы пасёлка Мінскага трактарнага завода. 2. У парку «30-годдзя БССР». 3. Музей Янкі Купалы.

ВАС ШУКАЮЦЬ і чакаюць сваякі

Дарагія таварышы!
Вельмі прашу дыпламачы
мне знайсці роднага сына Андрэя.
У час Вялікай Айчыннай
вайны ён быў у партызанскім
атрадзе. Потым гітлераўцы
ўзялі яго ў палон і кудысьці
вывезлі з Клічава. Весткі аб
ім нікай не было да гэтага
часу.

Прашу таксама апублікаваць
маё пісьмо Андрэю.
З павагай

Мікалаі Вікторчык.

Сыноч, калі ты жывы і зна-
ходзішся дзе-небудзь у чужой
краіне, то прашу адукацыю
на бацькоўскі заклік. Я і твая
маці Марыя Герасімаўна про-
сім цябе аб гэтым.

Мы жывём у горадзе Бабруйску,
маем свой дом, гаспадарку,
усе жывы і здаровы. Твае
браты Мікола і Пётр ўжо
жанаты, жывуць добра, маюць
сваю гаспадарку. Сёстры Зіна,
Наташа, Соня — усе жывыя.
Часта ўспамінаюць пра цябе
і твае меншыя браты Аляксандр
і Жэня. Усе мы, як бацькі,
у зборы. Толькі аднаго
цябе няма. Калі ты жывы, абавязкова
напішы нам аб сабе.

Чакаем ад цябе вестачкі.

Твае бацька і маці.
Дарагія сучаснікі, калі
хто з вас ведае аб лёсе майго
сына Андрэя Вікторчыка, про-
сім паведаваць па адрасу:
г. Бабруйск, вул. Сявядлова,
дом № 7, Вікторчыку Мікалаю
Навумавічу.

ГОМЕЛЬСКІ ПЕДАГАГІЧНЫ

Гомельскі дзяржаўны педагагічны інстытут імя В. П. Чкалава — адна са старэйшых навучальных устаноў Беларусі, створаных пры Савецкай уладзе. У інстытуце шэсць факультэтаў, якія праводзяць заняткі на дзённым, вярнім і за-вочным аддзяленнях.

За час свайго існавання інстытут падрыхтаваў шматлікія кадры педагогаў-выхавацеляў, якія цяпер працуюць ва ўстановах народнай асветы ў розных гарадах і вёсках краіны. Многія выпускнікі інстытута цяпер з'яўляюцца вядомымі вучонымі, пісьменнікамі, грамадскімі і дзяржаўнымі дзеячамі. Сярод іх — пісьменнік Іван Шамякін, аўтар шырока вядомай у нашай краіне раману і апавесцей «Глыбокая плынь», «Трывожнае шчасце», «Крыніцы» і інш., пісьменнік Міхась Даніленка, пэст Мікола Сурначоў і многія іншыя.

Зойдзем у інстытут сягоння...

Светлыя аўдыторыі, добра абсталяваныя лабараторыі і майстэрні, чытальня і спартыўная зала, бібліятэкі і кабінеты — усё гэта належыць студэнтам, служыць для таго, каб выхаваць сапраўдных педагогаў. Заняткі праводзяць прафесары і выкладчыкі, многія з якіх самі з'яўляюцца выхаванцамі інстытута.

У сувязі з перабудовай школьнай сістэмы ў нашай краіне інстытут класіфікацыя і аб тым, каб разам з тэарэтычнымі ведамі студэнты набывалі практычныя веды ў розных галінах вытворчасці. Выпускнікі інстытута добра авалодваюць прафесіямі токараў, сталяроў, слесараў, шафёраў, а таксама спецыяльнымі ведамі па сельскай гаспадарцы.

У гэтым годзе толькі дзённае аддзяленне інстытута выпускае 220 маляды педагогаў.

Студэнты нашага інстытута звязаны моцнай дружбай са студэнтамі многіх брацкіх рэспублік і краін народнай дэмакратыі. Частымі гасцямі ў нашым інстытуце з'яўляюцца студэнты Будапешцкага настаўніцкага інстытута з Польскай Народнай Рэспублікі. На сустрэчах студэнты абменьваюцца вопытам вучобы, дзеліцца сваімі навінамі. У час летніх канікулаў некаторыя студэнты па турысцкіх пуцёўках наведваюць Польшчу, Чэхаславакію, Венгрыю і іншыя краіны.

Цяпер у студэнтаў гарачая пара: ідуць залікі і экзамены. Юнакі і дзяўчаты з хваляваннем чакалі гэтага часу, таму што экзамены не толькі правяраюць ведаў, але і правяраюць падрыхтоўку да будучай працы, да жыцця.

Уладзімір ОТЧЫК, студэнт IV курса філалагічнага факультэта.

дзяцей Бэлы Разумоўскай. На вачах маці ва ўсіх дзяцей перабіў ручкі, выбіў вочы, а потым забіў. Услед за гэтым была расстраляна 1 маці.

У гэты крывава дзень былі замучаны і расстраляны яўрэі Арон Кветны, Леў Фрыдман і яго цяжарная жонка, жонка і двое дзяцей Яфіма Гельфанда. А ўсяго было па-зверску знішчана 70 сем'яў.

З таго часу прайшло 18 год. Але жахі зверскай расправы Дзяніса Пікузы і яго брата, расправы, оведкамі якой мы былі, нельга забыць.

Мы, як удзельнікі некаторых злачынстваў, зробленых па ўказцы братаў Пікузаў, прадстапі пасля сканчэння вайны перад савецкім правасуддзем і атрымалі належае.

Але савецкія законы не толькі строга, але і гуманна. Прайшло некалькі гадоў, і нам даравалі волю. Зараз мы працуем, як і ўсе савецкія людзі. Кожны мае дом, гаспадарку, сад. У доме, як у сапраўднай гарадской кватэры: ванна, каналізацыя. А вось як жыў я, Піліп Прыходзька. Па Указу Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР я быў амніцыраваны са зніжэннем судзімасці. У мяне чатыры сыны і ўсе вышлі на дарогу самастойнага жыцця. Яны скончылі навучальныя ўстановы і працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі. Сам я — конюх калгаса; добра зарабляю. У нас свой дом, ды такі, якога не было да вайны, сад, асабістая гаспадарка.

Сумленным працоўным жыццём жыве і Іосіф Пікуза, якога Дзяніс Пікуза пад пагрозай зброі прымусяў пайсці ў паліцэйскі і паслаў суправаджаць у Германію нагарабленую маёмасць і копей. Цяпер Іосіф Пікуза — рабочы цагельнага завода. Сумленна працуюць яго дзеці, жонка. Не так даўно ён пабудаваў добры новы дом.

Так, мы былі вінаватыя, што не набраліся мужнасці адмовіцца ад службы ў паліцыі. І за гэта мы атрымалі па заслугах. Рука савецкага правасуддзя не пакарала здраднікаў Дзяніса і Міхаіла Пікузаў. Яны разам з фашыстамі баяліва ўцяклі ў так званы «вольны свет», дзе і знайшлі прытулак. Сяму-таму яны яшчэ патрэбны. Такіх забойцаў разам з усялякімі «празідэнтамі» утрымліваюць тыя, хто яшчэ выношвае бязглуздыя планы «вызвалення» савецкіх людзей па прыкладу Гітлера. Але мы ўпэўнены, што прыдзе час, і цяперашнія гаспадары гэтых забойцаў убачаць бескарыснаць утрымліваць іх. А пакуль яны плацяць ім за паклёпы на Радзіму, за тое, што яны ашукваюць сумленных людзей за мяжой.

Мы гаворым вам, землякі: ганіце прэч гэтых забойцаў! Іх рукі ў крыві сотняў невінаватых людзей. Гэта мы добра ведаем.

Іосіф ПІКУЗА, Піліп ПРЫХОДЗЬКА, Уладзімір МІЦУРА, былыя паліцэйскія Скрыгалаўскага гарнізона.

НА высокім беразе ракі Сож раскінуўся, патанаючы ў зеляніне, адзін з прыгажэйшых гарадоў Беларусі — Гомель. Культурнае жыццё горада б'е крыніцай. Апрача драматычнага тэатра, кінатэатра, музычнага вучылішча, вышэйшых навучальных устаноў, ёсць дзесяткі клубаў, палацаў культуры.

Значнае месца ў рабоце клубаў займае мастацкая самадзейнасць, дзе працуюць горада, асабліва

моладзь, развіваюць свае таленты, авалодваюць мастацтвам спеваў, танца, музыкі, тэатра, удасканальваюць сваё выканаўчае майстэрства. Так, у адным з іх — Гомельскім Палацы культуры чыгуначнікаў імя Ул. І. Леніна, дзе ў розных гуртках мастацкай самадзейнасці прымае ўдзел звыш 600 чалавек, ёсць самадзейны народны ансамбль песні і танца.

Ансамбль быў арганізаваны ў 1958 годзе, напярэдадні 40-годдзя Беларускай ССР. Нам не давялося доўга задумвацца над тэмай першай праграмы ансамбля, само жыццё, рэчаіснасць падказалі гэта, і мы назвалі яе: «Беларусь у сямі братніх рэспублік». Песні і танцы, адабраныя адпаведна тэме, аб'яднаныя ў музычна-харэаграфічную кампазіцыю, якая адлюстроўвае жыццё беларускага народа ў садружнасці народаў СССР, былі прадстаўлены, як маляўнічы вянчок з беларускіх, рускіх, украінскіх, малдаўскіх, грузінскіх, эстонскіх, латышскіх і іншых песень і танцаў.

Дзве песні былі створаны ў ансамблі: адна — «Песня аб Леніне» і другая — аб родным горадзе, у якой п'яецца:

Зноў асвятляюць зоры далягляд.
Гомель над Сожам, родны горад-сад.
На прасторныя плошчы,
На цістыя рошчы
Льецца святло.
Бачыш, любі мой, над
роднай зямлёй
Сонца ўзышло.
Удзельнікі ансамбля, захоплена

ня сваёй творчасцю, ва ўпартай рабоце дабіліся добрых вынікаў. За дасягнутыя творчыя поспехі Міністэрствам культуры Беларускай ССР ансамблю прысвоена званне «Народны ансамбль песні і танца». Ансамбль выступае не толькі ў сябе ў Гомелі. Неаднаразова выступаў у г. Мінску, Ленінградзе, Рызе, Даўгаўпілсе. Паспяхова было выступленне ансамбля ў цудоўным Крамлёўскім тэатры ў сталіцы нашай Радзімы — Маскве.

Хто яны, гэтыя 120 чалавек, якія з захопленнем аддаюць свой вольны час любімай віду мастацтва? Гэта аператар паравозага тэатра В. Бабіч, шафёр І. Буднікаў, канструктар металазавода А. Канавалаў, хатняя гаспадыня Н. Дзяменцьева, памочнік паравознага машыніста В. Турык, работніца кандытарскай фабрыкі А. Андрушчанка.

Ёсць у нас і ганаровыя удзельнікі ансамбля, якія звыш дваццаці год не пакідаюць сцэны, гэта — спевакі-пенсіянеры былы бухгалтар Ціт Іванавіч Прывалаў, Васіль Сяргеевіч Мірошніцаў.

Зараз ансамбль прыступіў да падрыхтоўкі новай праграмы. У гэтай праграме мы ўславім беларускі народ, яго працу, адпачынак, творчасць, прыроду роднай Беларусі. Кожнае выступленне перад глядачом нам прыносіць многа радасці і калі мы ў якойсьці ступені задавальняем яго запатрабаванні, для нас гэта самая вялікая ўзнагарода.

А. РЫБАЛЬЧАНКА, народны артыст.

Вёскі Новае Сяло, Антанёва, Сіняўская Слабада Карэліцкага раёна былі ў цэнтры партызанскай зоны ў гады барацьбы з нямецкімі захопнікамі. Акупанты па-зверску расправіліся з іх насельніцтвам. Яны забілі сотні дзяцей, жанчын, старых, спалілі вёскі. У пасляваенныя гады на месцы папярэшчага выраслі прасторныя, дабротныя дамы. Хлебаробы святя шануюць памяць аб загінуўшых. Свой калгас яны назвалі імя Чырвоных партызан. У вёсках узведзены помнікі. На здымку: вучні ўпрыгожваюць кветкамі помнік загінуўшым партызанскім сем'ям, устаноўлены ў вёсцы Новае Сяло.

Хто такія браты Пікузы?

Нядаўна мы аказаліся міжвольнымі ўдзельнікамі адной непрыемнай размовы.

— Чулі навіну? — запытала суседка ў Іосіфа Пікузы.

— Якую ж? — пацікавіўся ён.

— Дзяніс Пікуза знайшоўся, можа, памятаеце такога?

— Яшчэ бі! — адказаў Іосіф. — Добра памятаем.

— Дык вось пісьмо прыслаў, кажуць, у Амерыцы атабарыўся. Вось яго адрас: 1012, 18, ave A. Moline Illinois USA.

Гэтая міжвольная размова з калгасніцай ажывіла ў нашай памяці і ў памяці многіх нашых суседзяў цяжкія ўспаміны ваенных гадоў.

Мы добра памятаем Дзяніса Пікузу, яго брата Міхаіла. Ды хто з жыхароў вёскі не памятае, як браты, ледзь толькі фашысты ўступілі ў Скрыгалава Гомельскай вобласці, прапанавалі свае паслугі для барацьбы з партызанамі? За гэта Дзяніс Пікуза адразу быў прызначаны на пасаду начальніка паліцыі, а брат Міхаіл — намеснікам.

У цяжкую часіну для савецкага народа яны сталі на шлях здрады. Больш таго, яны спакусілі на шлях здрады — каго ашуканствам, а каго і пад страхам расстрэду — дзесяткі людзей, прымусялі іх служыць невінаватому фашызму. Так яны зрабілі з кожным з нас — Піліпам Прыходзькам, Іосіфам Пікузам, Уладзімірам Міцурам.

Мы, тры былыя паліцаі, цяпер вольныя грамадзяне, з агіднасцю называем іх імёны, імёны здраднікаў беларускага народа. Мы многа ведаем аб дзейнасці братаў Пікузаў, арганізатараў масавых забойстваў невінаватых людзей. Няхай жа аб гэтым даведваюцца і тыя, хто жыве зараз побач з імі.

Мы добра памятаем, як на доўгім атрад бандытаў на чале з Дзянісам і Міхаілам Пікузамі ўварваўся ў вёску Казіміраўку і акружыў яе.

— Усім па хатах! — пачулася грозная каманда.

Калі жыхары вёскі выканалі распараджэнне, пачуліся то тут, то там гдухія выстралы і жалівыя крыкі жанчын і дзяцей.

Хутка стала ціха. Змоўклі назаўсёды дзеці, не крычалі пераналожаныя жанчыны. Каб схаваць сляды злачынства, Дзяніс Пікуза загадаў спаліць дамы з трупамі забітых.

У гэты дзень па загаду гітлераўскага служакі Дзяніса Пікузы было расстраляна 310 жыхароў вёскі, знішчаны ўсе пабудовы. Вялікая беларуская вёска ператварылася ў паялішча.

Па-зверску расправіўшыся з жыхарамі Казіміраўкі, банда паліцаёў накіравалася ў суседнюю вёску Буда-Казіміраўку. Тут яны спалілі 40 дамоў і знішчылі 190 чалавек.

Услед за гэтым Дзяніс Пікуза расправіўся з яўрэйскім насельніцтвам вёскі Скрыгалава. Пачаў ён сваю чорную справу з таго, што скаленіў трох маленькіх

дзяцей Бэлы Разумоўскай. На вачах маці ва ўсіх дзяцей перабіў ручкі, выбіў вочы, а потым забіў. Услед за гэтым была расстраляна 1 маці.

У гэты крывава дзень былі замучаны і расстраляны яўрэі Арон Кветны, Леў Фрыдман і яго цяжарная жонка, жонка і двое дзяцей Яфіма Гельфанда. А ўсяго было па-зверску знішчана 70 сем'яў.

З таго часу прайшло 18 год. Але жахі зверскай расправы Дзяніса Пікузы і яго брата, расправы, оведкамі якой мы былі, нельга забыць.

Мы, як удзельнікі некаторых злачынстваў, зробленых па ўказцы братаў Пікузаў, прадстапі пасля сканчэння вайны перад савецкім правасуддзем і атрымалі належае.

Але савецкія законы не толькі строга, але і гуманна. Прайшло некалькі гадоў, і нам даравалі волю. Зараз мы працуем, як і ўсе савецкія людзі. Кожны мае дом, гаспадарку, сад. У доме, як у сапраўднай гарадской кватэры: ванна, каналізацыя. А вось як жыў я, Піліп Прыходзька. Па Указу Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР я быў амніцыраваны са зніжэннем судзімасці. У мяне чатыры сыны і ўсе вышлі на дарогу самастойнага жыцця. Яны скончылі навучальныя ўстановы і працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі. Сам я — конюх калгаса; добра зарабляю. У нас свой дом, ды такі, якога не было да вайны, сад, асабістая гаспадарка.

Сумленным працоўным жыццём жыве і Іосіф Пікуза, якога Дзяніс Пікуза пад пагрозай зброі прымусяў пайсці ў паліцэйскі і паслаў суправаджаць у Германію нагарабленую маёмасць і копей. Цяпер Іосіф Пікуза — рабочы цагельнага завода. Сумленна працуюць яго дзеці, жонка. Не так даўно ён пабудаваў добры новы дом.

Так, мы былі вінаватыя, што не набраліся мужнасці адмовіцца ад службы ў паліцыі. І за гэта мы атрымалі па заслугах. Рука савецкага правасуддзя не пакарала здраднікаў Дзяніса і Міхаіла Пікузаў. Яны разам з фашыстамі баяліва ўцяклі ў так званы «вольны свет», дзе і знайшлі прытулак. Сяму-таму яны яшчэ патрэбны. Такіх забойцаў разам з усялякімі «празідэнтамі» утрымліваюць тыя, хто яшчэ выношвае бязглуздыя планы «вызвалення» савецкіх людзей па прыкладу Гітлера. Але мы ўпэўнены, што прыдзе час, і цяперашнія гаспадары гэтых забойцаў убачаць бескарыснаць утрымліваць іх. А пакуль яны плацяць ім за паклёпы на Радзіму, за тое, што яны ашукваюць сумленных людзей за мяжой.

Мы гаворым вам, землякі: ганіце прэч гэтых забойцаў! Іх рукі ў крыві сотняў невінаватых людзей. Гэта мы добра ведаем.

Іосіф ПІКУЗА, Піліп ПРЫХОДЗЬКА, Уладзімір МІЦУРА, былыя паліцэйскія Скрыгалаўскага гарнізона.

Прыгожа выконваюць маленькія артысты рускі народны танец «Тройка».

Радыёперадачы

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу:

на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалі 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін; на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеэўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу: з 19.30 да 20.30 на хвалі 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалі 25,08 метра (ці 11960 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, праспект імя Сталіна, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (for Briefe): Minsk, Post-Adress № 14.

НА ЗДЫМКУ: танцавальны ансамбль выконвае танец «Беларуская полька».